

Bódi Tóth Elemér

A jó kedély őrzése

Joseph K. védekezik és meghal,
amiből nem az következik,
hogy meg se próbálj léket vágni
a befagyott tengeren, miként
Kafka az ember lelkének
bámulatra méltó közönyét
nevezte, habár még különös is az
önnön kristályos csillogásában,
midőn a szivárvány minden színében
játszik s oly végtelen, mint a feléd
közelítő idő, mert – ugye –
kétség sem fér hozzá,
nem te méysz feléje, ő suhan.

Viszont az sem következik ebből,
hogy alkalmas lenne az ember elérni
vágyait, a szárnyaló hitek betelnek,
ha zsongít is a szférák zenéje.
Engem megérintett a nagyság,
rettenetesen szép volt, nem tragikus,
inkább csak olyan, mint a semmi,
azóta csengettyűszóban élek,
őrzöm a jó kedélyt. Mostanában
ebben a városban üldögélek, vagyis
a prágai Európa Szálló teraszán,
nincs ebben semmi különös, ez is
egy város, hol a csudában üldögélnék,

van benne minden, ami van,
valamilyik szomszédos utcában
Svejk játszadozik nagy bölcsen és él.

Torta díszeleg a szálló tetején,
olyan, mint egy tórákorona,
csak a harangocskák nem csilingelnek
az oldalán, amiből nem az
következik, hogy nem hallatszik
semmiféle hang az estében, hiszen
mondtam már, hogy csengettyűszóban élek.

Nem árt egy kis távolság

Van valami nem egészen valóságos
abban, hogy az ember ránéz egy
késő reneszánsz, két árkádíves
köre, vésett feliratokkal,
látja a Löw rabbi síremlékének
faragott díszén rezgő harmatcseppet,
olyan mint egy gyöngyszem, és egyszerre
másként szólnak hozzá a beszélő fák is.
Sőt, nem is másként, hanem kinek-kinek
a saját nyelvén. Azért nem árt
egy kis távolság az ember
és a harmatcsepp között,
amikor éppen fölsejlik benne
valami alig elviselhető könnyűség,
ami a szívdobogást lecsöndesíti.

Különben megeshet, hogy mielőtt
fölszáll a harmat, esetleg ráforr
a köre, mint a kor, még magába
old e könnycsepp, akkor pedig
kiben gondolkodik tovább a vers,

mert hiszen az világos, hogy nem én
gondolkodom a versben e gyöngyharmatos
kertben sem. Viszont az is igaz,
hogy ez már rég nem az én sorsom.

Horpadás egy szép ezüstön

Nincs mit tenni, csak megpillantasz egy
horpadást valamelyik égzengésjárta
prágai zsinagóga tóravértjén
– ha nem tudnád, mi az, ilyen
a kagylóhéj a fővenyen, ez az, ami
a szent tekercest a széltől is óvja –
és tudhatod, az értelemmel föl nem
fogható magában az időben van,
nem azon kívül. Könnyű azt mondani,
minden kornak megvan a maga
sötét foltja, amikor horpadások
keletkeznek az időben, az ember
tárgyain, akár egy ezüst vértén,
ón tálon, fém gyertyatartón, bármin,
amikor létrejön a negatív tér,
embert löknek ki az időből, mint
hajóból, mindegy, hogy mennyit,
lehetőség tűnik el a földről.

Arról nem is szólva, hogy részreha jló
az idő, később is meghurcolja
saját statisztikáit, összekeveri
más adatokkal, nem mintha ez
számítana, egyetlen hiány
magában hordozza az egészet,
rámutathatsz, mit sem ér, a hiány
érinthetetlen, mint a betűk
a szent tekercse. Nem minden végtelenség

nyugtalanító, az időé sem az,
 csak a horpadása, ami most ezen
 a szép ezüstön látszik, máskor másutt.
 Mert igaz ugyan, hogy eltüntethető
 a fém horpadása, de megmarad
 a negatív tér, ami egyszer létrejött
 az időben, s ha van nyugtalanító,
 ez a véglegesség az, ami szintén
 végtelen, ha nem is a természet,
 hanem csak a parányi rész,
 az ember törvénye szerint,
 ami a kőtáblákon van.

Legrejtélyesebb tapasztalatok köre

Ha lenne egy ékes támlájú
 bársonypárnás székem, az asztalon
 tűzpiros takarón remek
 serlegek sorakoznának
 a mesebeli szombati szobában,
 amikor a szenvedélyek
 kibékülnek és könnyű zsákmány
 a múlt, szó sincs múzeumról,
 ez kortalan színház, csak a
 szereplők cserélődnek egymás
 után, van aki nem jön el,
 van aki nem is jöhet,
 esetleg megölték, kardélre
 hányták, tűzbe vetették, vízbe
 fojtották, egyéb körmönfont módon
 akadályozták, annyi a csak,
 ez a legirracionalisabb ürügy,
 oknak nem merném nevezni,
 mint a föld pora, akkor leírnám
 a legfontosabb sorokat, amelyek

egyáltalán kitelnek tőlem, mert
utólag keletkezhetnek idézhetetlen
sorok, ám azokat előbb
mind leírták, nem lehet
meg nem törtéنتé tenni őket,
miként az elröppent pillanat sem
hívható vissza a függöny elé.
Ha egy ékes támlájú bársonypárnás
székem lenne, trónolnék benne,
mint a hangversenyteremben,
nyakamat nyújtogatnám, mert
látni is kell a zongorát, nem elég
hallani, egész ember kell ahhoz,
hogy tettenérhető legyen a hang
születésének pillanata,
amikor valami éppen élővé
válík a szorongató időben,
ezek a pillanatok az emberiség
legrejtélyesebb tapasztalatai
közé tartoznak, mint Auschwitz,
hogyan voltunk képesek
ezt megtenni, hogyan nem vagyunk
képesek arra, amit egy falevél
is tud, különben miért ringatózna,
ha megszületik a szél, nyomban
zenével válaszol, zizegéssel.

Minél magasabbra jut az ember
a meredek ösvényeken,
annál kisebbnek érzi magát
s nagyobbnak a belátható világot,
van aki szorongani kezd és egyre
hangosabb, mint a század,
van aki mind csöndesebbé válík,
érzi, a hegy, amivel foglalkozik,
olyan nagy, hogy magát is éppen
ez teszi naggyá, még ha semmivé

is ugyanakkor, ami talán
 mesés vigasz, mégsem volna rossz,
 ha lenne egy ékes támlájú
 bársonypárnás székem valahol.

Valami hasogat

Tegnap láttam a meghasadt törzsű
 fákat. Tömegével. Ilyent még
 nem láttál, mintha a halál
 angyala hasította volna
 ketté őket, és nem tudja senki,
 mi van a fákkal. A golyónyomokról,
 amiket látsz bizonyos
 kelet-európai gránitokon,
 tudod, hogy honnan jöttek.
 De mi az, hogy meghasadnak a fák.
 Mi az, hogy meghasad a szívünk.

Valaminek csak történnie
 kellett, amiről megint nem
 tájékoztattak bennünket
 időben, hogy óvatosabbak
 legyünk. Pedig úgy látszik,
 semmi köszönet sincs abban,
 ha a tettesek és az áldozatok
 ismét olyképpen élnek együtt,
 hogy a tettes sohasem ismerte
 be vétkét, az áldozatok
 többsége pedig nem is él,
 és most már a fáknál tartunk.
 Valami titkos csapás
 éri őket a mennyből,
 még ha lent készül is a pallos.
 Mi az, hogy minden csapást

ismerősként kell üdvözölni.
Mi az, ami világméretű bennünk.

Történnie kellett valaminek,
amire megint nincs kéznél
metafora, hogy föllehetnéd
magadat benne, akár a tenger
sós vízében, ha már egyszer
minden másság idegesít,
mert nem látod benne a hasonlót,
kivéve ezt az egyet,
pedig még csak e nagy tükör
az igazi másság.

Mi az, hogy az utolsó előtti
pillanatig kell kibírni.
Mi az, hogy meghasadnak a fák az
utolsó pillanatban. Tömegével.

Sebtében elbúcsúztatnak valakit

Majd csak elbúcsúztatja valaki
sebtében ezt az embert is, ha nem
valamelyik országos, akkor a helyi
sajtóban, majdnem mindegy,
esetleg lehet szólni a
szülőföldhöz való ragaszkodásról,
mellőzve a föld ragaszkodását
hozzá, a humanizmus az ember
sajátja, erről sem kellene
megfeledkezni, a töredezettség
pedig ott van az ember szívében,
marad a nehéz, ám lehetséges
egyéni boldogulás útja,
csak ép ész kell és jó szerencse,
élvezzük még kicsit a

természettel való találkozást
egy ciklon űzte felhőtömb
alatt, gyöngé eső várható,
el is kell tudni hagyni a
várost, mielőtt ő hagy el engem,
így gondolkodott, és ott maradt,
de nem szeretetből, amit régen
nem tartott sokra abban
a formában, ahogyan ezt értik,
nem szeretni kell egymást,
ennél jóval többre van szükség,
életben kell hagyni, dacára
az egyenlőtlen fejlődésből
fakadó gyilkos indulatoknak,
amelyek virítanak, mint a nap,
sejtelmeskednek, mint a hold,
sziporkáznak, mint a csillagok,
remélem, nem hagytam ki semmit,
nem akármilyen országutak
vándora lehetett volna,
ha lettek volna utak bizonyos
garantált ösvényeken kívül,
úgy nyúlnak el a föld fekélyes
szárazulatain, mint a szenvedés,
vagy miként a végtelen
szerelem, hagyjuk ezt.

Mint aki elment hazulról
otthon a saját házában,
hétköznapi lelkét levetette,
úgy élt ez az ember.

Bódi Tóth Elemér válogatott verseinek gyűjteménye a
Magvető Könyvkiadónál jelenik meg *Európai tea* címmel.